

bezuiniging genoemd, hebbben overschreden. Dit is hoofdzakelijk veroorzaakt door het stilliggen van de Slot van Kapelle gedurende $4\frac{1}{2}$ maand in verband met reparaties en andere kosten, die samen met die van de Middelburg f 19.230 hebben bedragen, door de reparatie van de vestingwerken voor f 9314,- en doordat de soldijen, rantsoenen, hospitaalkosten etc. f 8831 boven de begroting van de memorie van bezuiniging zijn gegaan. Dit wijst op een te royale huishouding met weinig oog voor zuinigheid. Men sprak de verwachting uit dat de uitgaven voortaan de norm in de memorie van bezuiniging niet meer zullen overschrijden. Het bevel in de brief van 31 maart 1761 om de schepen spoedig te laten vertrekken, is herhaald. [fol. 923] Men moet dagelijks aantekeningen van het lossen en laden maken, die naar Batavia gezonden dienen te worden, zodat duidelijk is wie voor vertraging zal moeten boeten. In de brief van 31 oktober 1761 is de schadelijke inkoop te Surat van rijst, kaarsen en lampolie verboden en uitdrukkelijk bevolen de rijst voor het personeel uit Batavia te betrekken. Bij overtreding zal men de meerdere kosten moeten vergoeden. Ook moet men zich niet schuldig maken aan de 'timmerziekte', maar slechts het hoogst noodzakelijke bouwen. In het voorafgaande jaar is aan geschenken aan inlanders f 806 besteed. Men dient zuiniger te zijn. Zo is er onlangs nog een geschenk van f 1137 aan Muhammad Karim Khan gegeven. Dat was een contrageschenk voor een cholaat, of erekleed, voor resident Jan van der Hulst. Daarom is overeenkomstig een brief van 24 november 1761 f 1137 voor zijn rekening gelaten. De Mariënbos is behouden uit Kharg aangekomen. [fol. 924] Samen net de Slot van Kapelle en Middelburg voerde het aan)

in diverse goude en zilverde muntspeciën	f	741.417,	17,	8
aan koopmanschappen	f	29.839,	6,	-
„ herwaarts gezondene vaderlandsche manufacturen	f	23.447,	16,	-
en in aanrekening	f	5.211,	11,	-
te samen	f	799.916,	10,	8

Fol. 924r.

(Met de Mariënbos is uit Gamron het restant bergzout en zwavelaarde aangevoerd. Kapitein Cornelis Eijke en de logebewaarder David Rufkens schreven in hun brief van 14 oktober 1760 dat de khan van die streek de loge in bezit nam en heeft afgebroken, opdat, naar zijn zeggen, de naderende vijand er geen gebruik van zou kunnen maken. Hij beloofde om alles als er vrede zou zijn te zullen herstellen. In de brief van 31 maart 1761 is de residenten opgedragen daarop aan te dringen. Met de Slot van Kapelle en Renswoude werden handelswaren en benodigdheden naar Kharg gezonden t.w.v. f 181.567 en werd voor f 30.018 aangerekend, in totaal f 211.585. Vandaar zijn vaderlandse manufacturen die niet voor de inkoopsprijs verkocht konden worden, naar Batavia gestuurd. In de brief van 31 maart 1761 is bevolen [fol. 925] hetzelfde te doen met niet gewilde Tonkinse pelings en chiavonijs rode kust. Er is echter toestemming gegeven om $2615\frac{3}{4}$ lb cardamom eventueel met 10 à 15 % verlies te verkopen. Hoewel de residenten beweerden dat er veel goederen verkocht zijn, kunnen de voorraden toch niet als contante waar beschouwd worden. De algemene restanten per eind augustus 1760 bedragen f 665.421, waaronder de aanzienlijke som van f 255.552 aan handelsgoederen. Daar is het een te groot kapitaal voor, dat ook nog renteloos is. In de brief van 31 oktober 1761 is het bestuur voorgehouden dat er beter wat goederen voor wat minder verkocht hadden kunnen worden. Er is nogmaals bevolen om overeenkomstig de brief van 8 juli 1756 zeer voorzichtig met bestellingen te zijn, geen ongewilde of bederfelijke goederen te vragen, en in bijzonder die niet [fol. 926] de voorgeschreven winst opleveren. Bij nalatigheid komt dit voor rekening van de residenten. Het zenden van Coromandelse textiel is dit jaar achterwege gelaten, omdat deze maar 20 en 30 % winst opbracht en langzaam verkocht werd. Daarom had het bestuur er maar weinig van besteld en werd het verzoek gedaan goed op de toegezonden monsters te letten. Evenmin werd er porselein gestuurd, omdat het niet voordelig is dit breekbare goed voor een winstje van $33\frac{1}{3}$ % elders vandaan te halen. Ook dit jaar werd in de Perzische handel op de munten verlies geleden. Op $7561\frac{1}{2}$ muskal goud aan kleine staafjes, aangevoerd door de Slot van Kapelle, werd bij versmelting en es-